

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 8Tos/24/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8123011565
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 11. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marián Sninský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2025:8123011565.2

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mariána Sninského a sudcov JUDr. Moniky Halkociovej a Mgr. Iva Maruščáka na neverejnom zasadnutí konanom dňa 11.11.2025, v trestnej veci proti obvinenému A. B. pre prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Trestného zákona a iné, o sťažnosti okresného prokurátora proti uzneseniu Okresného súdu Prešov, sp. zn. 4Nt/18/2023 zo dňa 18.07.2025, takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku sťažnosť okresného prokurátora zamietá.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením Okresný súd Prešov rozhodol tak, že podľa § 73 ods. 1 Trestného zákona v spojení s § 299 ods. 1 Trestného poriadku súd zamietá návrh prokurátora Okresnej prokuratúry Prešov na uloženie ochranného liečenia obvinenému A. B., nar. XX.XX.XXXX v C. D..

Proti tomuto uzneseniu, v zákonom stanovenej lehote, podal sťažnosť okresný prokurátor, ktorú následne odôvodnil. Vytykal okresnému súdu, že opätovne nesprávne vyhodnotil vykonané dôkazy a to aj po doplnení výpovedí znalcov, ktorým vykonaným dokazovaním bolo jednoznačne potvrdené aj splnenie podmienok na uloženie ochranného liečenia. V ďalšom súd hodnotí vykonané dôkazy aj zásadou „in dubio pro reo“, ktorú v danej veci, pri ukladaní ochranného liečenia, nie je možné aplikovať. K hodnoteniu toho, že skutok sa stal nedošlo k zmene a poukazujúc na znenie § 360 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Trestného zákona uviedol, že v predmetnej veci obvinený v plnom rozsahu síce spáchanie skutku rozsahu poprel, avšak jeho spáchanie je dostatočne preukázané vo veci vykonanými dôkazmi, najmä výpoveďou poškodenej, ktorá tak v prípravnom konaní, ako aj v konaní pred súdom opakovane jasne, zrozumiteľne a s logickou následnosťou popísala okolnosti skutku, ktorý je predmetom tohto trestného konania. Poškodená opakovane zhodne vypovedala o vyhrážke, ktorú jej mal obvinený povedať, pričom o tejto takto vypovedala aj svedkyňa A. E. B., ktorá vo svojej výpovedi uviedla, že poškodená jej povedala, že sa jej obvinený vyhrážal, že jej odreže hlavu. Výpoveď poškodenej teda korešponduje s výpoveďou svedkyne, ktorá síce len sprostredkovane od poškodenej zreprodukovala, čo jej poškodená povedala, avšak jej výpoveď ako takú to z hľadiska procesného hodnotenia neznižuje vo vzťahu k tomu, že ku skutku nemalo dôjsť, pretože sa nejedná o priamu svedkyňu. Práve naopak tým, že výpoveď svedkyne v plnom rozsahu korešponduje s výpoveďou poškodenej, len potvrdzuje pravdivosť tvrdení poškodenej. Navyiac je potrebné uviesť, že svedkyňa B. vo svojej výpovedi uviedla, že poškodená, keď jej to oznámila, bola trochu rozrušená a mohla mať strach. Z uvedeného je teda zrejmé, že emočný doprovod poškodenej v čase vyhrážky bol náležitý a teda taký, ktorý zodpovedá jej obave z takéhoto konania obvineného. Svedkyňa vo svojej výpovedi neuviedla, žeby poškodená bola kľudná, smiala sa, naopak uviedla, že bola rozrušená a bolo ťažké, že má obavy. Podľa sťažovateľa, nie je preto možné súhlasiť s názorom súdu o tom, že sa jedná len o dve protichodné verzie obvineného a poškodenej, pričom súd evidentne výpovedi svedkyne B. neprikladal v procese hodnotenia dôkazov význam aký mal, pretože súd ďalej hodnotil výpoveď poškodenej výlučne (čo je zrejmé z odôvodnenia uznesenia) v kontexte vzájomného vzťahu medzi ňou a obvineným, ktorý vyhodnotil ako nepriateľský. Súd nesprávne hodnotil v tomto kontexte

výpovede poškodenej a v podstate aj svedkyne, pretože bez bližších úvah uvedených v rozsudku, de facto ich „nevierohodnosť“ podradil pod vzájomný nepriateľský vzťah medzi obvineným a poškodenou. Inak povedané, súd bez bližšieho odôvodnenia konštatoval, že vzhľadom na takýto vzťah obvinenej a poškodeného neuveril výpovedi poškodenej (a teda ani svedkyňi B., ktorá mala sprostredkované informácie od poškodenej), a teda vec posúdil len ako „tvrdenie proti tvrdeniu“ a konštatoval, že nie je možné bez akýchkoľvek pochybností uzavrieť, že skutok sa stal. Okresný súd dôvodil znaleckým posudkom k osobnosti poškodenej, vypracovaným znalkyňou z odboru psychológia, odvetvia klinická psychológia dospelých, no znalecký posudok nemôže nahrádzať záver o tom, či sa udalosť stala alebo nie, pričom súd musí tento kriticky hodnotiť aj s poukazom na ostatné vykonané dôkazy a nemôže len nekriticky prebrať nejaký záver znaleckého posudku bez toho, aby tento svoj postup náležite zdôvodnil. V tomto prípade súd, na podporu svojho záveru o nepreukázaní toho, že ku skutku došlo z dôvodu „tvrdenia proti tvrdeniu“, len nekriticky prebral závery znalkyne o tom, že medzi obvineným a poškodenou je nepriateľský vzťah, že zrejme poškodená chce obvinenému ublížiť a priťažičť mu. Avšak súd už neberie do úvahy ďalšie tvrdenia znaleckého posudku o tom, že poškodená je schopná správne vnímať, zapamätať si a správne reprodukovať prežité udalosti a vonkajšie podnety, pokiaľ chce, a že neboli u nej zistené fabulačné alebo konfabulačné tendencie a tendencie k skresľovaniu, čo evidentne nie je „tendencia ku katatýmnnemu spracovávaní podnetov t. j. pravdepodobne minimálne čiastočne nadmerne emočné skreslenie reálií (čo jediné negatívne znalkyňa vo vzťahu k poškodenej pokiaľ ide o posúdenie vierohodnosti uvádza). Je teda zrejme, že v mnestických a kognitívnych funkciách u poškodenej neboli zistené odchýlky alebo defekty, ktoré by jej bránili správne vnímaniu, zapamätaniu si a reprodukovaníu prežitého. Čo sa týka znaleckého posudku je podľa sťažovateľa evidentné, že tento je celý ladený skôr negatívne voči poškodenej, pretože je zrejme, že aj napriek tomu, že svedkyňa pred znalkyňou v rámci cieľeného rozhovoru popísala svoj predchádzajúci život s obvineným, ich vzájomné fungovanie, to, ako sa k nej správal, dôvody, prečo odišla, napokon aj samotný priebeh skutku a pod., znalkyňa v záveroch znaleckého posudku sa v podstate venovala objasneniu osobnosti poškodenej v prisnom akcente s jej vzťahom s obvineným, ktorý, ako je zrejme z celého spisu, a teda aj z iných dôkazov (na objasnenie tohto nebolo potrebné tvrdenie znalkyne, nakoľko poškodená sama verbalizuje tieto skutočnosti) nie je dobrý. A to, že je to tak, svedčí aj posudková časť, konkrétne Zhrnutie a forenzná analýza, v ktorej dáva do popredia obvineného a jeho prežívanie (že toto je pre neho stresujúce a pod.) a to bez toho, aby v tomto vysvetlila pozíciu poškodenej a jej prežívanie a to aj v kontexte ňou vypovedanom o spolužití s obvineným, ako aj o skutku. A v tomto smere sa javí aj celý znalecký posudok na poškodenú. Uvedenému svedčí napokon aj odpoveď na otázku č. 3 záverov znaleckého posudku, na ktoré osobitne poukazuje súd v rozsudku a ktoré majú predstavovať a podporovať záver o zníženej vierohodnosti poškodenej. Sťažovateľ poukazyval na to, že znalci nepripravení vykonávať hodnotenie dôkazov a riešiť právne otázky. Z toho vyplýva, že znalec okrem vlastných poznatkov pre podanie posudku zistených metódami špecifickými pre jeho odbor, môže svoj posudok založiť len na skutkovom stave, ktorý bol objasnený dôkazmi vykonanými orgánmi činnými v trestnom konaní, či súdom v zmysle Trestného poriadku (R 14/1978). Znalci nepripravení hodnotiť dôkazy ani z hľadiska ich vierohodnosti ani v tom smere, či skutočnosť, o ktorej podáva správu, je preukázaná (R 33/1980). Súd teda v tejto súvislosti len preberá nejaké tvrdenia znalkyne v bode 3/ záverov znaleckého posudku a odkazuje na tieto v kontexte toho, že de facto nie je možné veriť poškodenej, že ku skutku došlo a to bez toho, aby tieto v logických súvislostiach poňal do konkrétnych hodnotení v súvislosti s ostatnými dôkazmi. Napokon k dôvodnosti takýchto záverov prezentovaných v odpovedi na otázku č. 3 znaleckého posudku, nie je možné dospieť ani po preskúmaní znaleckého posudku. Podľa sťažovateľa, zo žiadneho z týchto šiestich bodov totiž nevyplýva, žeby poškodená si mala skutok vymyslieť, resp. žeby k nemu malo dôjsť inak, ako to vypovedala (napr. žeby obvinený jej povedal niečo pozitívne, nie vyhrážku). Všetky body obsahujú nejaké hodnotenie osobnosti poškodenej znalkyňou, ktoré, a to človek nemusí byť znalcom z odboru psychológie, sú z hľadiska hodnotenia osobnosti priemerného človeka bežnými (tendencia prezentovať sa absolútne nekriticky, tendenčne, výlučne sociálne žiaduco, tendencia v strese obranne používať fantáziu viac rutinne ako je bežné), a vo vzťahu k poškodenej, berúc do úvahy aj jej predchádzajúci život s obvineným, pochopiteľnými. Tieto body nenasvedčujú v ničom k zníženej vierohodnosti výpovede poškodenej. Ďalej ak znalkyňa tvrdí, že pri viacerých otázkach ohľadne života a vzťahu s obvineným vo všeobecnosti boli odpovede poškodenej vágne, nejasné a čiastočne protirečivé tak nie je zrejme, na základe čoho znalkyňa k tomuto dospela, keďže zo znaleckého posudku (časť cieľený rozhovor) toto nevyplýva. Ale aj ak by áno, toto tiež neposkytuje obraz o možnom konštatovaní zníženej vierohodnosti výpovede poškodenej, ak na iné otázky poškodená odpovedala adekvátne. V nadväznosti na to ani nie je zrejme, o aké otázky znalkyne sa malo jednať, ak boli také podstatné pre hodnotenie vierohodnosti poškodenej a znalkyňa im pripisuje vplyv na posúdenie vierohodnosti

výpovede poškodenej. Ak ďalej znalkyňa tvrdí, že poškodená verbalizuje strach z obvineného, ale žiadne prejavy v rámci jej psychického stavu, ani spôsobu života toho času tomu nenasvedčujú a že naopak sama uviedla, že sa cíti sebaistejšia a sebavedomejšia a viac sa v živote usmieva, tak zrejme ušlo pozornosti znalkyne, že poškodená viac s obvineným nežije, teda je logické, že môže verbalizovať aj prežívať to, že je sebaistejšia, sebavedomejšia a viac sa v živote usmieva, ale to predsa neznamená, že poškodená reálne nemôže z obvineného pociťovať strach. A uvedené platí aj vtedy, ak znalkyňa „nebadá“ ňou potrebný prejav strachu pri vyšetrení, kde, ako je znalkyni zrejme, nie je osoba obvineného. Preto je logické, že poškodená nemusela vykazovať pri vyšetrení, realizovanom bez osoby obvineného taký, znalkyňou nešpecifikovaný strach, aký si znalkyňa predstavovala, žeby poškodená v danej situácii, pri vyšetrení mala mať. Ak znalkyňa uvádza, že pri otázke z čoho poškodená usudzuje, že obvinený chcel zabiť ich spoločné deti, že poškodená uviedla, že mala taký pocit, resp. že viaceré otázky prepočula, nie je zrejme, v čom vidí znalkyňa zníženie vierohodnosti u poškodenej. Predsa poškodená aj pred znalkyňou vypovedala o vzájomnom vzťahu s obvineným, ako sa mal k nej správať, aj k deťom, teda nie je zrejme, prečo nemohla mať taký pocit, že obvinený by mohol chcieť deťom ublížiť, keď vo svojej výpovedi o agresívnom správaní sa obvineného voči nej a aj voči deťom vypovedala. A ak poškodená viaceré otázky „prepočula“, tak zrejme bolo na znalkyni jej ich položiť opakovane, aby ich „neprepočula“ a aby dostala na ne odpoveď. Predsa táto okolnosť nemôže z psychologického hľadiska byť okolnosťou, ktorá sa uvedie v znaleckom posudku ako taká, ktorá môže mať vplyv na zníženie vierohodnosti poškodenej a to o to viac, že u poškodenej neboli zistené fabulačné a ani konfabulačné sklony, sklony k vymýšľaniu a skresľovaniu. Ďalej pokiaľ znalkyňa hovorí o nadmernej polarizácii vnímania a myslenia u poškodenej v prospech nej a nie v prospech ex partnera s poukazom na katatívne skreslené vnímanie, čo podľa znalkyne suspektuje snahu minimálne čiastočne priťažičť obvinenému, čo nemusí prebiehať u poškodenej na úplne vedomej úrovni a čiastočne môže skresľovať jej výpoveď, opätovne nie je zrejme, ako táto skutočnosť má vplyv na konštatovanie zníženej vierohodnosti u poškodenej. Znalkyňa konštatuje suspektné správanie poškodenej voči obvinenému, teda nekonštatuje reálnu existenciu takéhoto správania čiastočne priťažičť obvinenému. Preto nie je podľa sťažovateľa zrejme, ako súd dospel k záveru, že poškodená chce obvinenému priťažičť v dôsledku disharmonických vzťahov. Sťažovateľ poukazoval na poškodenou prezentovaný disharmonický predchádzajúci život s obvineným, ktorý mal evidentný vplyv na vytváranie jej postoja voči nemu a v tomto smere je aj logicky pochopiteľná možno suspektná snaha minimálne čiastočne priťažičť obvinenému, ktorá môže byť podľa znalkyne aj nevedomá, avšak ani táto skutočnosť pri nezistení fabulačných, konfabulačných sklonov, sklonov k vymýšľaniu a skresľovaniu prežitého a ani pseudológii pri nevedomom konaní poškodenej, nemôže mať vplyv na nevierohodnosť jej výpovede. Poškodená je obeťou násilného trestného činu, a teda logicky nemôže prechovávať pozitívny a vrúcny vzťah k osobe, ktorá sa k nej správala ňou nežiadúcim spôsobom (u poškodenej sa nejedná o takú obeť, ktorá aj napriek násilnému konaniu zo strany páchatela by súhlasila so zotrvaním vo vzťahu s ním, u poškodenej sa jedná o osobu, ktorá nemienila viac takéto správanie, ňou popisované, od obvineného ďalej znášať a evidentne je rada, že s ním nežije). Teda žiadna z týchto šiestich charakteristík, na ktorú súd nekriticky odkazuje bez konkrétnych logických nadväzností na iné dôkazy, nie je a nemôže byť v neprospech hodnotenia výpovede poškodenej, ako nevierohodnej, pričom na podklade žiadnej z týchto charakteristík poškodenej nevierohodnosť, resp. zníženú vierohodnosť jej výpovede nemožno konštatovať, pretože s týmto nesúvisí. Sťažovateľ poukazoval vo všeobecnosti na to, že znalecký posudok, ako taký, nesupluje ďalší dôkaz, ktorý by vo veci absentoval. Znalci, najmä pokiaľ ide o znalecké posudky k popisu osobnosti, musia hodnotiť charakterové vlastnosti a osobnosť ako takú vo všeobecnosti, teda znalec svojimi hodnoteniami nemôže nahrádzať súd, ale ani dotvárať vyjadrenia svedkov, resp. im dávať iný ďalší zmysel. Znalec je povinný z nadhľadu, objektívne posúdiť osobu a v nadväznosti na kladené otázky objektívne zhodnotiť tú ktorú situáciu. Práve v tejto veci, práve čo sa týka časti „posúdenie vierohodnosti poškodenej“ nie je zrejme, ako tieto skutočnosti môžu nabúrať vierohodnosť výpovede poškodenej z objektívneho hľadiska, keď zo žiadnej časti znaleckého posudku nevyplýva, aby poškodená skresľovala svoju výpoveď, mala sklony k fabuláciám resp. konfabuláciám, čo by jednoznačne jej výpoveď z hľadiska hodnotenia vierohodnosti „diskvalifikovalo“. U poškodenej takéto zistenia však nie sú, a tie, na ktoré poukazuje súd a sú uvedené v odpovedi na otázku č. 3 znaleckého posudku, sú u poškodenej logicky pochopiteľné a nemajú vplyv na vierohodnosť jej výpovede, pretože je to z ich zmyslu zrejme. V tejto časti znaleckého posudku možno badať skôr subjektívne hodnotenie poškodenej znalkyňou, čo je neprípustné. Obvinený v tomto prípade nepoprel, že by poškodenú na chodníku nestretol, naopak, stretol ju, a aj s ňou rozprával, povedal jej niečo v tom zmysle, že sa uvidí v pondelok, ako skončí konanie a dokonca uviedol, že si pamätá, že poškodená stála, čo svedčí výpovedi poškodenej, že stála a pozerala do mobilu. V tomto smere teda ani vzhľadom na výpoveď obvineného, ktorý ju potvrdzuje, nie je možné výpoveď poškodenej považovať

za nevierohodnú (a to napriek na súdom poukazovaných 6 bodov 3. bodu záverov vyššie spomínaného znaleckého posudku). Bol spracovaný znalecký posudok znalkyňou aj k popisu osobnosti obvineného, pričom v tomto kontexte súd nereflektoval na osobnostné charakteristiky obvineného a to, že je menej harmonický, akcentovane štruktúrovaný, so znakmi spadajúcimi pod obraz narcistickej, histriónskej, paranoidnej a anakastickej osobnosti. Teda ak súd dôvodí nevierohodnosť výpovede poškodenej, najmä šiestimi bodmi v treťom závere znaleckého posudku, mal sa zaoberať aj osobnosťou obvineného a teda, či „by bol schopný“ sa takto k poškodenej správať, v danom prípade sa jej vyhrážať zabitím, pričom poukazujúc na ďalšie závery znaleckého posudku k popisu osobnosti obvineného je zrejme, že znalkyňa konštatuje, že ak sa skutok stal, tak osobnosť obvineného (emočná labilita a impulzivita, s ľahko nabuditeľným narcistickým zranením a neodkloniteľnosťou od svojich postojov a záverov) korešponduje s konaním obvineného. K danému skutku došlo bezprostredne potom, čo prebehlo hlavné pojednávanie na Okresnom súde Prešov vo veci, v ktorej je obvinený obžalovaný zo skutku voči poškodenej, a teda práve táto skutočnosť mohla mať na neho zvýšený emočný vplyv, kedy došlo k odbúraní obranných mechanizmov u obvineného a prejavilo sa jeho správanie v takýchto situáciách v zmysle znaleckého posudku. Z výpovede poškodenej, že toto hlavné pojednávanie zrejme malo vplyv na obvineného, že ho rozčúlilo. Zo znaleckého posudku k popisu osobnosti obvineného napokon tiež vyplýva (odpoveď na otázku č. 6), že „V svojom doterajšom živote nemal okrem inkriminovaných udalostí v spojitosti s poškodenou p. F. podľa dostupných informácií žiadne trestné stíhania. Pokiaľ sa jeho spôsobom vzťahovania sa k poškodenej javí ako rizikový, toto vzťahovanie sa má svoju špecifickú dynamiku a je menej pravdepodobné, že by sa prenosovo týkalo aj iných, na inkriminovaných udalostiach nezainteresovaných osobách. Viaceré zainteresované osoby, ktoré mu domnelo či reálne ukrivdili spadajú pod cyklus popísaný v zhrnutí, t.j. menovaný je voči nim nedôverčivý, až vzťahovačný a podozrievavý (čo vyplynulo z rozhovoru) a môže voči nim prejavovať neadekvátne hostilné správanie.“ Z uvedeného podľa sťažovateľa vyplýva, že v osobe obvineného sa jedná o takú, ktorá vzhľadom na predchádzajúci život s poškodenou a ich vzťah, mohla voči poškodenej konať tak, ako je uvedené v skutkovej vete a impulzom tohto jeho konania bolo práve hlavné pojednávanie, na ktorom sa zúčastnila aj poškodená a po ktorom bol rozčúlený (čo uvádza poškodená vo svojej výpovedi). Tu sťažovateľ vytýkal okresnému súdu, že v tomto smere bližšie úvahy sudu v rozsudku absentujú, a to aj napriek tomu, že sú to podstatné okolnosti pre posúdenie toho, či sa skutok stal, a to o to viac, ak súd dáva takú váhu znaleckým posudkom, pričom preskúmaním znaleckého posudku vo vzťahu k popisu osobnosti obvineného je možné taktiež vnímať tendenciu znalkyne istým spôsobom prisvedčiť konaniu obvineného a jeho správaniu sa (najmä ak znalkyňa uvádza, že poškodená bráni v styku s deťmi, kde síce uvádza, že ak sa tak dialo, ale zo znaleckého posudku je zrejme, že má tendenciu mu veriť a jeho konanie v dôsledku tohto dávať do pozície, že je „zrozumiteľné“), čo je samozrejme neprípustné. Ani bližší popis a rozvedenie dôkazov vykonaných v rámci verejného zasadnutia, oproti predchádzajúcemu odôvodneniu uznesenia súdu, nedáva dostatočný a najmä jednoznačne odôvodnený záver súdu, na konštatovanie zákonnosti sťažnosťou napadnutého uznesenia, keďže súd opätovne nijakým spôsobom nereflektuje na obsah znaleckého posudku k popisu osobnosti obvineného a tento nehodnotí v súlade so zásadami hodnotenia dôkazov, pričom vyhodnotenie dokazovania súdom ako stanovisko súdu ako nutnosť prihliadnuť a hodnotiť dôkazy len s poukazom na všeobecne prezentovaný vzťah medzi obvineným a poškodenou a to bez osobitného hodnotenia znaleckého posudku z popisu osobnosti obvineného tak, ako tak urobil vo vzťahu k poškodenej k tomu istému dôkazu (jej znaleckému posudku z popisu jej osobnosti), nemožno považovať za riadne a zákonné hodnotenie dôkazov. Tak ako súd v podstate v celom svojom hodnotení podriadil vierohodnosť výpovede poškodenej jej všeobecnému hodnoteniu zo strane znalkyne, tak mal urobiť aj vo vzťahu k obvinenému. V tomto smere sa postup súdu totiž javí ako hodnotenie dôkazov v prospech obvineného, nemajúc podklad v zákonnosti aplikácie zásady „in dubio pro reo“. Túto zásadu je možné aplikovať pri hodnotení toho, či skutku sa dopustil obvinený, avšak potom, čo všetky dôkazy boli zákonným spôsobom vyhodnotené. A v tejto veci tak súd nepostupoval. Pokiaľ okresný súd uviedol, že snaha poškodenej priťažiti obvinenému je natoľko prítomná v jej správaní, že jej výpoveď nemôže bez akýchkoľvek iných objektívnych dôkazov zakladať záver o tom, že skutok vykazujúci znaky trestného činu .... s tendenciou znevážiť a poškodiť jeden druhého, tak ani po analýze znaleckého posudku poškodenej a ani výpovedi znalkyne na verejnom zasadnutí nie je zrejme, z čoho súd usudzuje o snahe poškodenej priťažiti obvinenému. Toto tvrdenie nevyplýva z ničoho a ak má súd za to, že takýto záver je možné urobiť zo záverov znaleckého skúmania osobnosti poškodenej tak takýto záver nemožno považovať za správny. Ako je uvedené vyššie znalkyňa pri hodnotení osobnosti poškodenej, vo všeobecnosti uvádza nie pozitívny vzťah k obvinenému. Z tohto však nemožno automaticky usudzovať k snahe poškodenej priťažiti obvinenému v jej správaní. Poškodená tvrdí, resp. je presvedčená o tom, že obvinený je „duševne chorý“, a to aj po tom, čo mala byť znalkyňou upozornená, že toto u obvineného

zistené nebolo, tak súd sa mal v tomto smere vysporiadať aj s opakovaným tvrdením obvineného, že poškodená utrpela cievnú mozgovú príhodu, a teda, že obvinený koná v snahe nabúrať vierohodnosť jej výpovede. Ak znalkyňa takéto vyjadrenie poškodenej o tom, že obvinený je „duševne chorý“ dáva do súvisu so zjavným nevedomky s veľkou pravdepodobnosťou prirážaním obvinenému poškodenej, tak sa jedná len o názor znalkyne, ktorý nijak bližšie nezdôvodnila. Avšak, aj keby tento názor znalkyne bol objektívny, nie je zrejme ako táto všeobecná povahová charakteristika poškodenej (pretože znalec sa môže vyjadrovať k osobnosti vyšetrovanej osoby len vo všeobecnosti) má vplyv na to, že výpoveď poškodenej o tom, že sa skutok stal tak, ako ho popísala a že sa ho mal dopustiť obvinený, nie je vierohodná. Je zrejme, a to bez ohľadu na to, aké závery boli konkrétne z týchto tvrdení zistené, že sa jedná výlučne o názory poškodenej na obvineného a obvineného na poškodenú. Poškodená nie je lekárka, v jej ponímaní pojem „duševne chorý“ znamená v podstate jej názor na osobu obvineného. A tento názor, nielen poškodenej na obvineného, ale aj obvineného na poškodenú je zrejmy z celej trestnej veci. Preto ani hodnotenie znalkyne o polarizácii vzťahoch medzi poškodenej a obvineným, ktoré vníma poškodená nevypovedá nič o tom, že vierohodnosť výpovede poškodenej je znížená a teda, že ku skutku nemalo dôjsť tak, ako o tom poškodená vypovedala. U poškodenej pritom neboli zistené žiadne fabulácie, konfabulácie, ani skreslené vnímania. Všetky tieto vyjadrenia znalkyne vo vzťahu k osobnosti poškodenej teda nehovoria o ničom inom iba o tom, aká je a najmä aký bol a aktuálne je jej vzťah k obvinenému. Vyššie uvedené podľa sťažovateľa platí aj o tom, že okresný súd prikladá význam k tomu, či ku skutku malo alebo nemalo dôjsť, aj k tomu, že poškodená uviedla, že obvinený sa mal vyhrážať pracovníčke psychologického centra Čížik, čo malo byť písomnou správou tohto centra vyvrátené. Je potrebné sa držať výlučne dôkazov, ktoré vyplývajú z vykonaného dokazovania a majú trestnoprávne relevantný význam pre posudzovanie toho, či ku skutku došlo alebo nie. Táto skutočnosť nemá žiaden relevantný trestnoprávny význam k tomu, aby bolo možné konštatovať, že skutok sa nestal, a teda, že výpoveď poškodenej nie je vierohodná, pretože ani nebola preukazovaná, pretože sa predmetnej veci netýka. Poškodená ihneď konanie obvineného oznámila svedkyňi A. B.. Sumarizujúc vyššie uvedené sťažovateľ konštatoval, že vykonaným dokazovaním bolo jednoznačne preukázané, že skutok sa stal, že napĺňa zákonné znaky skutkovej podstaty prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Trestného zákona a že sa ho dopustil obvinený. Je pritom potrebné poukázať aj na to, že obvinený sa tohto konania dopustil po skončení pojednávania v inej trestnej veci, v ktorej je obžalovaným za podozrenie zo spáchania trestného činu voči poškodenej. Teda ani predchádzajúce trestné konanie nemalo vplyv na nápravu obvineného a zamedzenie jeho protiprávneho konania. Reflektujúc túto okolnosť je potrebné podotknúť, že vyhrážka obvineného nie len že bola objektívne spôsobilá vzbudiť dôvodnú obavu u poškodenej, ale je možné prisvedčiť poškodenej, že reálne mala strach. Vo vzťahu k ďalšej podmienke na uloženie ochranného liečenia, ktorú taktiež súd nemal za splnenú, doplnením dokazovania nedošlo k ich zmene, práve naopak doplnením dokazovania v zmysle usmernenia Krajského súdu v Prešove došlo k potvrdeniu jednoznačnosti záverov znaleckého posudku znalca MUDr. Zelmana. Odkazoval na zákon č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len Zákon o znalcoch) upravuje formálne a obsahové náležitosti znaleckého posudku. Podľa § 17 ods. 5 Zákona o znalcoch titulná strana znaleckého posudku obsahuje identifikačné údaje znalca a zadávateľa, číslo spisu alebo objednávky, označenie „znalecký posudok“, poradové číslo znaleckého posudku, stručnú charakteristiku predmetu znaleckého skúmania, počet strán a vyhotovení znaleckého posudku. Úvod obsahuje úlohu, účel a predmet znaleckého skúmania a výpočet podkladov, z ktorých znalec pri vykonávaní znaleckého posudku vychádzal. V časti „posudok“ znalec uvedie opis predmetu znaleckého skúmania a skutočností, na ktoré pri úkone znaleckej činnosti prihliadal, uvedie postup, na základe ktorého sa dopracoval k odpovediam na otázky položené zadávateľom a k splneniu ním uložených úloh. V časti „záver“ znalec odcituje otázky zadávateľa a uvedie na ne stručné odpovede. Celková skladba znaleckého posudku musí umožniť preskúmať jeho obsah a overiť odôvodnenosť postupov. Podklady, z ktorých znalec pri vykonávaní znaleckého posudku vychádzal, nemusia byť prílohou znaleckého posudku, ak sú verejne prístupné alebo ak sú súčasťou spisového materiálu; v takom prípade znalec odkáže na zdroj spôsobom, aby nebol zameniteľný. Rozsiahle podklady možno uložiť na prenosný nosič dát, ktorý je súčasťou znaleckého posudku; to neplatí pre znalecký posudok podaný v elektronickej podobe. Z uvedeného vyplýva, že preskúmateľnosť znaleckého posudku je imanentnou náležitosťou znaleckého posudku a v procese hodnotenia dôkazov je potrebné ju skúmať a prísnejšie konfrontovať aj s ostatnými zabezpečenými dôkazmi. V tejto trestnej veci boli vypracované 2 znalecké posudky, a to znalecký posudok zabezpečený v prípravnom konaní znalca MUDr. Zelmana a znalecký posudok ústavu, ktorý bol zabezpečený v priebehu súdneho konania. K znaleckému posudku MUDr. Zelmana uviedol, že tento z hľadiska formálnych náležitostí je súladný so zákonom o znalcoch, obsahuje všetky

časti, ktoré má znalecký posudok obsahovať. Po obsahovej stránke je tento znalecký posudok taktiež súladný so zákonom o znalcoch, pretože je preskúmateľný. Z jeho obsahu je identifikovateľné, z čoho znalec vychádzal, aké metódy a postupy použil, akými úvahami pri svojich záveroch sa spravoval a napokon závery tohto znaleckého posudku logicky vyplývajú z vyššie uvedeného. Teda tento znalecký posudok je vo všetkých častiach preskúmateľný a znalec v ňom logicky a vyčerpávajúco vysvetľuje ako dospel k ním prezentovaným záverom. Tento znalecký posudok znalec potvrdil a logicky doplnil aj vo svojej výpovedi na verejnom zasadnutí, na ktorom v podstate odpovedal na kritické otázky obhajoby. Znalec zotrval v plnom rozsahu na svojich záveroch s tým, že na verejnom zasadnutí náležite a vyčerpávajúco objasnil a vysvetlil aj stanovisko D. G., primárky psychiatrického oddelenia FNŠP J.A. Reimana v Prešove, kde bol obvinený hospitalizovaný. Pričom aj v tejto súvislosti zotrval na svojich záveroch, že obvinený trpí na duševnú poruchu, z psychiatrického hľadiska je pre spoločnosť nebezpečný a je potrebné mu uložiť ochranné liečenie psychiatrické ústavnou formou. Daný znalecký posudok bol spracovaný ako kontrolný znalecký posudok vo vzťahu k znaleckému posudku MUDr. Zelmana a stanovisku D. G., vo vzťahu k osobe obvineného, pričom znalci okrem toho, že mali posúdiť duševný stav obvineného v čase skutku, ako aj ďalšie relevantné skutočnosti, mali sa vyjadriť aj k záverom znaleckého posudku MUDr. Zelmana. Podľa názoru sťažovateľa ale po preskúmaní znaleckého posudku ústavu už však absentujú základné podmienky stanovené zákonom o znalcoch, týkajúce sa obsahu znaleckého posudku a jeho preskúmateľnosti. Jedná sa najmä o časť, kde sa znalci ústavu mali vyjadriť k záverom znaleckého posudku MUDr. Zelmana, vo vzťahu ku ktorému v podstate uviedli, že aj tieto závery môžu byť správne. Poukazoval na to, že vo veci bol vykonaný prvý výsluch znalca ústavu na verejnom zasadnutí dňa 04.11.2024 a 30.01.2025, ktorý síce zotrval na záveroch znaleckého posudku ústavu, avšak žiadnym logickým spôsobom nevysvetlil odlišný záver ústavu vo vzťahu k tomu, či obvinený trpí duševnou poruchou, či je nebezpečný pre spoločnosť z psychiatrického hľadiska a či je potrebné mu uložiť ochranné liečenie. Nemožno akceptovať pri tak závažnej skutočnosti, ako konštatovanie toho, či osoba trpí alebo netrpí duševnou poruchou, či je nebezpečná pre spoločnosť a teda či je potrebné jej uložiť ochranné liečenie iba akademické vyjadrenie, že na stanovenie takejto diagnózy nie sú rovnaké názory u znalcov, že každý môže byť správny a že aj ak by obvineného vyšetroval iný znalec, tento by kľudne mohol dospieť k iným záverom, ktoré by podľa stanoviska ústavu, tiež mohli byť považované za správne. Prokurátor v tejto súvislosti nevyčíta ústavu, že dospel k odlišnému záveru, ako dospel znalec v prípravnom konaní, ale vyčíta, že absentuje akékoľvek logické zdôvodnenie týchto odlišných záverov ústavu vo vzťahu k záverom znalca MUDr. Zelmana, ktorého znalecký posudok je jasný, zrozumiteľný a logicky z neho vyplývajú ním prezentované závery. Práve preto, že ústav je z hľadiska jeho postavenia v rámci dokazovania akási najvyššia inštitúcia z hľadiska posudzovania odborných otázok (a to pri zohľadnení všetkých zásad hodnotenia dôkazov), od ktorej sa minimálne očakáva jednoznačnosť záverov, resp. také objasnenie, aby nebolo možné mať pochybnosti o ich odborných záveroch, znalecký posudok ústavu jednoznačne musí byť preskúmateľný a musí dávať odpovede práve na takéto rozporné a odborne náročné otázky. Znalci ústavu v znaleckom posudku uviedli, že závery znaleckého posudku MUDr. Zelmana môžu byť odlišné aj z dôvodu odlišného štádia trestného konania, z dôvodu plynutia času. Túto skutočnosť, ktorou v podstate dôvodí odlišné závery nijako bližšie a logicky znalec nielen v znaleckom posudku, ale ani na výsluchu nevysvetlil. Je potrebné si uvedomiť, že podstata stanovenia príčetnosti, resp. nepríčetnosti obvineného sa viaže výlučne na jeho duševný stav v čase spáchania skutku (ide o konkrétny dátum a čas). Preto dôvod odlišného štádia trestného konania a plynutia času je v tomto prípade absolútne irelevantný. Ak znalci ústavu skutočne vyšetrili duševný stav obvineného v čase k dátumu spáchania skutku obvineným, tak bolo ich povinnosťou riadne vysvetliť, z akého dôvodu dospeli k iným záverom, ako MUDr. Zelman, ktorý svoj záver o duševnom stave obvineného v čase spáchania skutku náležite vysvetlil. V tomto smere a vzhľadom najmä na výpoveď znalca na verejnom zasadnutí sa jednoznačne javí, že znalci ústavu nevyšetrovali duševný stav obvineného ku dňu spáchania skutku, ale že tak bolo ku dňu jeho vyšetrovania. A tomuto svedčí práve to zdôvodnenie plynutia času, pretože duševný stav bol vyšetrovaný v istom časovom odstupe od spáchania skutku, ako aj štádia trestného konania, pretože duševný stav bol skúmaný po zastavení trestného stíhania. Uvedenému podľa sťažovateľa svedčí aj vyjadrenie znalca na súde o tom, ako by prebiehalo ochranné liečenie, či už ústavnou (že by bol zavretý v nemocnici, kde by mu bola daná liečba) alebo ambulantnou formou (kto by odsledoval, či skutočne berie lieky, čo je jednoznačne zrejme zo zvukového záznamu z verejného zasadnutia, ako znalec toto popisoval). A v nadväznosti na to, keď znalec v podstate chválil obvineného, ako dobre, že sám začal navštevovať psychologickú pomoc bolo jednoznačne zrejme, že znalci stanovili stav obvineného ku dňu vyšetrovania, a nie ku dňu skutku. V tejto súvislosti prokurátor poukazuje na tvrdenie znalca MUDr. Zelmana o postupných prejavoch duševnej choroby u obvineného, o schopnosti simulovať jej prejavy a aj na to,

že u obvineného sa nejedná o bludy v zmysle, že by rozprával „scestne“. Pričom ako znalec MUDr. Zelman uviedol, vytvorenie bludu prichádza do úvahy aj pri prijatí reálneho (pravdivého) podnetu, avšak jeho následné „spracovanie“ vyvrcholí do bludu v dôsledku takejto duševnej poruchy. A ani na tieto skutočnosti znalec ústavu náležite neodpovedal a nezdôvodnil ich. Tomu, že závery MUDr. Zelmana znalci ústavu nijakým spôsobom nevyvrátili svedčí aj to, že na verejnom zasadnutí znalec ústavu uviedol, že na závery MUDr. Zelmana nemohlo mať vplyv ani vyšetrenie obvineného vo väzbe (teda keď bola obmedzená jeho osobná sloboda). Vzhľadom na uvedené považoval prokurátor za nutné konštatovať, že znalecký posudok ústavu, pokiaľ ide o jeho hodnotenie z hľadiska obsahových náležitostí, neobsahuje informácie v takej kvalite a kvantite, aby bol jednoznačne a bez pochybností zistiteľný a zdôvodnený záver v ňom prezentovaný. Navyiac, v porovnaní so znaleckým posudkom znalca MUDr. Zelmana, znalecký posudok ústavu teda neposkytuje dostatočný obraz o tom, na základe akých konkrétnych skutočností, metód a hodnotení znalci dospeli k nim prezentovaným záverom, a to o to viac, keď tieto sú v rozpore so závermi iného znaleckého posudku, vo vzťahu ku ktorému je ten ich kontrolným, a teda nevyhnutne takéto informácie musí obsahovať. Znalecký posudok ústavu neobsahuje taký rozsah zdôvodnenia k ich záverom k osobe obvineného, aby na základe týchto bolo možné jednoznačne vyvodiť, že práve tieto závery sú správne, a závery skôr vypracovaného znaleckého posudku nemôžu byť podkladom na rozhodnutie súdu, pričom uvedené nedoplnil, neobjasnil, ani znalec vo svojom výsluchu na verejnom zasadnutí. Hodnotením znaleckého posudku ústavu v zmysle zákonných zásad hodnotenie dôkazov a to tak samostatne, ako aj v kontexte ostatných dôkazov, osobitne, aj po jeho doplnení výsluchom znalca na verejnom zasadnutí, možno podľa sťažovateľa konštatovať, že tento znalecký posudok môže mať výpovednú hodnotu a teda prisúdenú dôkaznú „silu“, maximálne odborného vyjadrenia, poľažmo ďalšieho znaleckého posudku vo veci. A to bez ohľadu na to, že tento znalecký posudok bol vypracovaný ústavom, teda najvyššou odbornou znaleckou inštanciou v rámci znaleckého skúmania. Nie je možné prisúdiť procesnú silu dôkazu len preto, že bol vypracovaný inštitúciou. Naopak, práve preto, že riešenie obzvlášť problematických, rozporných odborných otázok, prislúcha práve znaleckému ústavu, je nevyhnutné, aby kvalita znaleckého posudku tomuto zodpovedala. A keďže v procese hodnotenia dôkazov sa jedná o ďalší dôkaz, tento je nevyhnutne potrebné kriticky a dôsledne vyhodnocovať tak, ako ostatné dôkazy a nie je možné mu nekriticky prisúdiť odbornú správnosť len preto, že bol spracovaný ústavom. Z obsahu znaleckého posudku musí byť jednoznačne zrejmé, že bol spracovaný znaleckou „autoritou“ a že dáva jednoznačné odpovede na zadané otázky, ktoré sú preskúmateľné (je možné zistiť, ako k záverom znalci dospeli). Tomu by mala svedčiť aj samotná výpoveď znalca, čo v tomto prípade absentuje tak písomnej ako aj v ústnej forme. Pokiaľ na základe usmernenia Krajského súdu v Prešove súd na verejnom zasadnutí dňa 18.07.2025 vykonal výsluchy znalcov a to za účelom odstránenia rozporov v záveroch ich znaleckých skúmaní, tak ani týmto postupom nedošlo k odstráneniu vady znaleckého posudku ústavu, znalec opätovne riadne nevysvetlil odlišné závery znaleckého posudku ústavu, oproti záverom znaleckého posudku znalca MUDr. Zelmana, ani to, z akého dôvodu sú závery znaleckého posudku ústavu správne. Pokiaľ okresný súd v závere sťažnosťou napadaného uznesenia, po teoretickom výklade pojmu nepríčetnosť, ako aj vo všeobecnosti postupu súdu pri hodnotení dôkazov k prijatiu záveru o tom, či osoba je príčetná alebo nie, hodnotí závery znaleckého posudku MUDr. Zelmana v podstate tak, že tieto dáva do konfrontácie so závermi znalkyne z odvetvia psychológie, klinickej psychológie dospelých, ktorá spracovala znalecky posudok k opisu osobnosti obvineného, k záverom hodnotenia zdravotného stavu (bez znaleckého skúmania) obvineného D. G., z obdobia, keď bol umiestnený na psychiatrickom oddelení FNsP J.A. Reimana v Prešove, a napokon aj so závermi znaleckého posudku ústavu, ktorý bol vypracovaný ako kontrolný znalecký posudok a na základe takéhoto posúdenia potom súd má za to, že závery znaleckého posudku MUDr. Zelmana boli spochybnené uvedenými dôkazmi a napokon, že MUDr. Zelman tým, že dostatočne nevysvetlil pri výsluchu dňa 18.07.2025 svoje závery, súd považuje za dôveryhodnejší znalecký posudok ústavu, a tak podľa názoru sťažovateľa ak súd dôvodí spochybnenie znaleckého posudku znalca z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvia psychiatria, z vyšetrenia duševného stavu, znaleckým posudkom znalca z odboru psychológia, odvetvia klinická psychológia dospelých, tak takýto záver súdu je bez náležitého logického a odborného zdôvodnenia nielenže nesprávny, ale aj nemožný. Vo všeobecnosti znalec z odboru psychológia, odvetvia klinická psychológia dospelých nielenže nemá oprávnenie vykonávať znaleckú činnosť v takom rozsahu, ktorým by presiahol rozsah znaleckej činnosti, ktorý je stanovený v prílohe zákona o znalcoch, ale vo všeobecnosti znalec z tohto odboru nemá ani dostatočné vzdelanie na to, aby mohol skúmať, vyhodnocovať, posudzovať a záverovať oblasť otázok týkajúcich sa duševných chorôb a porúch. Teda v danom prípade, ak súd považoval znalecký posudok znalkyne z odboru psychológia za taký, ktorý spochybňuje znalecký posudok znalca z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvia psychiatria, tak súd mal jednoznačne uviesť, z akého konkrétneho

dôvodu, ktorý záver znaleckého posudku je spochybnený, ktorým záverom druhého znaleckého posudku je spochybnený a na základe čoho tak usudzuje. Iba vyjadrenie súdu, že znalkyňa nedospela k záveru, žeby obvinený mal trpieť bludovou poruchou je predsa nelogický, pretože znalkyňa k takémuto záveru, vzhľadom na to, že je psychologička, nikdy ani nemôže dôjsť. Teda spochybnenie znaleckého posudku MUDr. Zelmana znaleckým posudkom PhDr. Petrovej nie je dané a ak súd toto konštatuje, tento záver je nesprávny. Pokiaľ ako ďalšie spochybnenie znaleckého posudku MUDr. Zelmana okresný súd uvádza zistenia D. G., tak prokurátor považoval za potrebné uviesť, že D. G. nevyšetrovala obvineného ako znalkyňa, a tak, ako to jednoznačne na obidvoch výsluchoch na verejnom zasadnutí MUDr. Zelman náležite odôvodnil, hodnotenie D. G. vychádzalo z hodnotenia iných prejavov správania obvineného (podľa toho, ako sa správal vtedy, v čase hospitalizácie). Teda súd nemôže spochybňovať znalecký posudok z vyšetrenia duševného stavu, ani lekárskou správou, ktorou je popísaný aktuálny zdravotný stav vyšetrovanej osoby, pretože znalecké skúmanie je rozsahovo, odborne inak vymedzené otázkami v uznesení ako nejaké vyšetrenie aktuálneho stavu, ktoré nereflektuje skutočnosti, a to ani metódami vyšetrení, ktoré sú používané znaleckým skúmaním, ktoré sú posudzované znalcom. Teda ani výpoveď a lekárska správa D. G. odborne nemôže spochybniť znalecký posudok MUDr. Zelmana, pretože kvalitatívne sa jedná o úplne iný dôkazný prostriedok s úplne inou kvalitou informácií o zdravotnom stave obvineného oproti znaleckému posudku. Preto vyjadrenie znalca MUDr. Zelmana vo vzťahu k tomuto dôkazu je správne a náležité a jeho závery znaleckého posudku nijakým spôsobom nespochybňuje. Teda aj toto hodnotenie súdu je nesprávne. Podľa prokurátora, kontrolný znalecký posudok nespĺňa náležitosti zákona, pretože je nepreskúmateľný. Tak ako písomné vyhotovenie znaleckého posudku, ani opätovný výsluch znalca ústavu a to ani výsluch znalca ústavu po zrušení uznesenia Krajským súdom v Prešove, neposkytuje dostatočný preskúmateľný pohľad k rozdielnym záverom pri skúmaní duševného stavu obvineného, a ani jeho aktuálneho stavu z hľadiska toho, či je alebo nie je nebezpečný pre spoločnosť z psychiatrického hľadiska a či je vzhľadom na to odporúčané uloženie ochranného liečenia. Teda, ako je uvedené vyššie, znalecký posudok ústavu môže mať poťažmo, z hľadiska hodnotenia dôkazov, procesné postavenie znaleckého posudku ďalšieho znalca a nie kontrolného znaleckého posudku. Znalec ústavu ani na poslednom výsluchu dostatočne nevysvetlil a neobjasnil odlišný záver oproti znaleckému posudku MUDr. Zelmana. Pritom ústav, ako akási najvyššia inštitúcia znaleckého skúmania, zaoberajúca sa aj kontrolnou činnosťou, nevyhnutne musí zodpovedať na všetky relevantné otázky a tieto náležite vysvetliť. Procesnú silu „kontrolného“ znaleckého posudku tomuto nedáva to, že bol spracovaný ústavom, ale to, že spĺňa formálne a materiálne atribúty, ktoré sú jeho imanentnou súčasťou. V tomto prípade tieto podmienky absentujú. Znalec MUDr. Zelman bol aj v rámci posledného výsluchu podrobovaný kritickými otázkami vo vzťahu k jeho znaleckému posudku súdom, ako aj stranami konania. Znalec na všetky otázky zodpovedal a svoje závery logicky vysvetlil. Znalec vysvetlil, čo je to blud, ako sa prejavuje u obvineného, aké sú možnosti liečby, vyjadril sa k aktuálnemu stavu obvineného, k tomu, či je z psychiatrického hľadiska nebezpečný pre spoločnosť a či je odporúčané, aj vzhľadom na jeho aktuálny stav, uložiť mu ochranné liečenie. Ďalej znalec jednoznačne sa vyjadril k rozdielnym záverom znaleckého posudku ústavu a svoje odborné závery odborným spôsobom vysvetlil. Nie je preto zrejmé, z akého dôvodu súd hodnotí jeho výpoveď ako takú, ktorou svoje závery nevysvetlil. Dodávam, že výpoveď znalca, aj na tomto verejnom zasadnutí, tvorí jeden celok s písomným vyhotovením znaleckého posudku a s predchádzajúcou výpoveďou znalca. Prokurátor vytýkal potom okresnému súdu, že pri hodnotení znaleckého posudku MUDr. Zelmana a znaleckého posudku ústavu sa postavil tak, že výpoveď znalca na verejnom zasadnutí považoval za nedostatočnú k vysvetleniu jeho záverov a preto znalecký posudok ústavu považoval za dôveryhodnejší. Takýto postup súdu pri hodnotení týchto dôkazov je zjavne nesprávny a to o to viac, ak druhý znalecký posudok bol kontrolným znaleckým posudkom. Súd teda nemá jeden znalecký posudok považovať za „dôveryhodnejší“, ale má ho považovať za taký, ktorý je vo svojich záveroch jednoznačný a teda preskúmateľný. V tomto prípade však u druhého kontrolného posudku ústavu sú objektívne pochybnosti v jeho záveroch z dôvodu nepreskúmateľnosti, pričom tento nedostatok sa nepodarilo odstrániť ani výsluchom znalca. Nie je preto zrejmé, prečo súd pri rovnakom hodnotení znaleckých posudkov ako dôkazov v prípade znalca MUDr. Zelmana jeho výpoveď nepovažuje za dostatočnú na ozrejenie nejasností znaleckého posudku, ale výpoveď znalca ústavu, ktorý nijakým spôsobom nevysvetlil odlišnosť záverov od znaleckého posudku MUDr. Zelmana, považuje za dôveryhodnejší. A tým dôvodom nemôže byť vyjadrenie znalca ústavu, že obvinený bol vyšetrený komplexnejšie aj psychologicky. Psychologické vyšetrenie F. F. mal k dispozícii aj MUDr. Zelman, čo je zrejme z jeho znaleckého posudku, a svoje závery aj s ohľadom na to, logicky zdôvodnil. Jedným z dôvodov prečo má súd tendenciu prikláňať sa k znaleckému posudku ústavu je to, že obvinený vo svojom vystupovaní na verejnom zasadnutí sa mu javí ako lucidne pôsobiaci, reagujúci na podnety, nerozprávajúci „z cesty“. Uvedené v podstate vyplýva aj z odôvodnenia uznesenia, kde súd

takéto pôsobenie obvineného viaže na to, že je spôsobilý účasti na verejnom zasadnutí. Samozrejme súd posudzuje aj vizuálny a verbálny prejav obvineného pri kontakte s ním. Avšak súd nie je lekár, psychiater, teda odborne znalá osoba, ktorá by takým kontaktom vedela objektívne posúdiť zdravotný stav osoby. A s prihliadnutím práve na vyjadrenia MUDr. Zelmana o tom, ako sa prejavuje blud, ako vzniká, aký to malo vývoj u obvineného, možnosť disimulácie zdravotného stavu pri takejto duševnej poruche obvineným, je zrejmé, že súd nevzal do úvahy závery znaleckého posudku MUDr. Zelmana, ako aj jeho výpovedí, ktoré logicky a ucelene utvárajú obraz o duševnej poruche obvineného a jej vývoji a prejavoch u obvineného, ktoré nie sú v rozpore so správaním sa obvineného na verejnom zasadnutí, teda takého správania obvineného, aké súd vnímal. Súd sa teda priklonil k svojmu vnímaniu osoby s duševnou poruchou a teda, že táto by nebola schopná účasti na verejnom zasadnutí. V tomto kontexte svojho vnímania súd potom nekriticky prijal závery znaleckého posudku ústavu (ktoré sú nepreskúmateľné, pretože nedávajú jasný a logicky obraz toho, ako k nim bolo dospeté a z akého dôvodu sú iné, ako závery druhého znalca a z akého dôvodu sú správne, ak závery druhého znalca nie sú). Vzhľadom na takýto možný prejav bludovej poruchy, ako bol popísaný znalcom MUDr. Zelmanom súd, ako nie odborná osoba bez náležitého odôvodnenia, nemôže svoje rozhodnutie dôvodiť tým, ako sa mu obvinený javí na verejnom zasadnutí. A preto spomenutie praktík nedemokratického režimu z pred roka 1989, ktorý sa takto zbavoval osôb uplatňujúcich si svoje práva (súd má na mysli podávanie podaní obvineným, čím znalec dôvodil aj svoje závery o bludovej poruche u obvineného) v súvislosti s dôvodnosťou uloženia ochranného liečenia u obvineného v tejto veci, je absolútne nelogickým, pretože táto duševná porucha má hlbší zásah do duševného zdravia obvineného, ako podávanie podaní a znalec sa týmto len snažil vysvetliť jej existenciu u obvineného a prejavy. Ak by súd mal snahu pochopiť vyjadreniam znalca, tak by zistil, že toto u obvineného môže byť jedným z prejavov uvedenej poruchy. Nie jediným. Ďalšie prejavy tejto duševnej poruchy u obvineného sú jasne formulované v znaleckom posudku. Týmto sa súd však bližšie nezaoberal. Teda je zrejmé, že v prípade uloženia ochranného liečenia by sa v žiadnom prípade nejednalo o zbavovanie sa osôb, ktoré si uplatňujú svoje práva. Sťažovateľ nesúhlasil s úvahami súdu o nebezpečnosti obvineného pre spoločnosť. Podľa súdom prijatej úvahy by teda prichádzalo do úvahy uložiť ochranné liečenie ústavnou formou len tomu, kto aj po spáchaní skutku sa dopustí trestného činu (resp. konania, majúceho znaky trestného činu), preto takýto záver nemožno prijať. Z hľadiska psychiatrického skúmania osoby znalcom sa stále jedná o potenciálne nebezpečenstvo pre spoločnosť z psychiatrického hľadiska. Znalec pri znaleckom vyšetrení predsa nemôže vedieť, či osoba vyšetovaná v budúcnosti aj reálne sa nejakého trestného činu dopustí, avšak vie po vyšetrení konštatovať, či osoba z psychiatrického hľadiska nebezpečná je alebo nie a či je potrebné jej uložiť ochranné liečenie ústavnou formou (bez potreby vedieť, či osoba medzi vyšetrením až do samotného uloženia ochranného liečenia reálne sa nejakého ďalšieho trestného činu dopustila). A MUDr. Zelman nebezpečnosť obvineného pre spoločnosť z psychiatrického hľadiska a potrebu uloženia ochranného liečenia ústavnou formou náležite zdôvodnil. V tejto súvislosti, na zamyslenie ku kvalite znaleckého posudku ústavu, je možné poukázať na stanovisko znalca ústavu, ktorý tvrdí, že aj ak by obvinený trpel bludovou poruchou a bolo by mu uložené ochranné liečenie ústavnou formou, jednalo by sa o násilnú formu, pretože pacient si neuvedomuje, že touto poruchou trpí a takéto ochranné liečenie by malo len detenčný charakter (uvedeným názorom súd dôvodí samotné uznesenie). Pripustiac teda toto stanovisko ústavu, ktoré by bolo možné vzťahnúť na každý prípad duševnej poruchy, ak uvedomenie si existencie duševnej poruchy páchatelom je podstatnou okolnosťou pri uložení ochranného liečenia ústavnou formou, naskytuje sa otázka, či má vôbec zmysel ukladanie ochranných liečení ústavnou formou a takéto zabezpečenie ochrany spoločnosti u páchatelov činov inak trestných, pokiaľ si páchatel existenciu svojej duševnej poruchy neuvedomuje, čo de facto je prítomné u väčšiny prípadov. Podľa názoru ústavu by toto potom neprichádzalo do úvahy u väčšiny prípadov. Preto nemožno prijať takéto stanovisko ústavu, pretože ochrana spoločnosti od páchatel'a činu inak trestného nemôže závisieť od jeho uvedomenia alebo neuvedomenia si toho, či duševnú poruchu má alebo nie. A práve MUDr. Zelman v tejto súvislosti u obvineného odporúča takúto liečbu, ktorá by do budúcnosti mala priaznivý vplyv na zdravotný stav obvineného. Súd teda podľa prokurátora nesprávne opätovne vyhodnotil tieto rozpory ako „in dubio pro reo“ a teda aj z tohto dôvodu opätovne zamietol návrh prokurátora. Takýto postup súdu „in dubio pro reo“ vo vzťahu k rozhodovaniu o splnení podmienok na uloženie ochranného liečenia, pri rozdielnych záveroch znaleckých posudkov, je podľa sťažovateľa nesprávny. Bolo povinnosťou súdu zistiť „objektívnu pravdu“ čo sa týka duševného stavu obvineného v čase spáchania skutku. Je potrebné si uvedomiť, že v tomto prípade sa jedná o závažné skutočnosti, ktoré pri páchatel'och činu inak trestného, v uložení ochranného opatrenia, majú vplyv na ochranu spoločnosti. Nie je možné sa preto stotožniť s postupom súdu, ktorý sám má pochybnosti o jednoznačnom závere o zdravotnom stave a úrovni ovládacích a rozpoznávacích schopností u obvineného v čase spáchania skutku, ako aj o jeho aktuálnom zdravotnom stave a

nebezpečnosti pre spoločnosť z psychiatrického hľadiska, aby v náležitom dokazovaní prestal a svoje rozhodnutie odôvodnil zásadou „in dubio pro reo“. Ak by súd v náležitom dokazovaní neprestal, dospel by k záveru, že znalecký posudok MUDr. Zelmana v kontexte jeho výpovedí a vyjadrení, a to aj k záverom znaleckého posudku ústavu, poskytuje jednoznačný logický a ucelený obraz o tom, či obvinený bol alebo nebol príčettý v čase skutku, aký je jeho aktuálny zdravotný stav, či je pre spoločnosť z psychiatrického hľadiska nebezpečný a či je potrebné mu uložiť ochranné liečenie a akou formou. Žiaden z iných dôkazov produkovaný v rámci tohto dokazovania takúto kvalitu a rozsah informácií neposkytuje, a to či už vzhľadom na procesnú kvalitu (znalecký posudok PhDr. Petrovej, lekárska správa D. G.) alebo vzhľadom na obsahovú preskúmateľnosť (znalecký posudok ústavu). Prokurátor odôvodnenie svojej sťažnosti uzavrel tým, že pokiaľ mal okresný súd za to, že je možné na podklade takto zabezpečených dôkazov rozhodnúť, mal naopak vyhovieť návrhu prokurátora a za konštatovania, že skutok sa stal, že naplnia zákonné znaky trestného činu, že sa ho dopustil obvinený, avšak vzhľadom na jeho duševný stav v čase skutku (vymiznutie ovládacej a rozpoznávacej schopnosti pod vplyvom duševnej poruchy), a teda pri konštatovaní nepríčetnosti A. B., zdravotného stavu menovaného v čase rozhodovania o návrhu prokurátora na uloženie ochranného liečenia, nebezpečnosti menovaného pre spoločnosť z psychiatrického hľadiska, ktorá existuje aj v čase rozhodovania súdu o návrhu prokurátora na uloženie ochranného liečenia, konštatovať, že sa jedná o páchatela činu inak trestného a uložiť obvinenému ochranné liečenie psychiatrické ústavnou formou s odkazom na znalecký posudok MUDr. Zelmana, ktorý ako jediný dôkaz po odbornej stránke je jasný, zrozumiteľný a logický vo svojich záveroch. Na základe uvedeného prokurátor navrhol, aby Krajský súd v Prešove zrušil napadnuté uznesenie a rozhodol sám tak, že obvinenému uloží ochranné liečenie psychiatrické ústavnou formou, prípadne, ak by mal za to, že nie je možné na podklade takto zisteného stavu rozhodnúť, aby napadnuté uznesenie zrušil a súdu prvého stupňa uložil, aby vo veci znova konal a rozhodol.

Oproti tomu, podľa vyjadrenia obvineného k podanej sťažnosti, napadnuté uznesenie náležite reflektuje obširne vykonané dokazovanie, súd sa v jeho odôvodnení podrobne, racionálne a presvedčivo vysporiadal so všetkými pre rozhodnutie podstatnými otázkami a ani po oboznámení sa s argumentáciou prokurátora, ktorá je založená na spochybňovaní rozhodnutia súdu opierajúcom sa primárne o hypotetické úvahy, nemožno mať žiadnu pochybnosť o najvyššej miere kvality a vecnej správnosti napádaného uznesenia. Obvinený trval na to, že pokiaľ sa podľa prokurátora mal predmetný skutok kladený obvineného za vinu stať, tak neexistuje žiadny objektívny dôkaz, okrem nepreukázateľného tvrdenia poškodenej, že by sa jej obvinený vyhrážal, čo nemožno vyvrátiť ani s odvolaním sa na výpoveď svedkyne A. B., ktorá sama potvrdila, že údajný stret obvineného a poškodenej nevidela a obsah ich slovnej výmeny nepočula, poškodená už účelovo klamala, že obvinený ju chce fyzicky zlikvidovať, a to priamo na hlavnom pojednávaní vedenom Okresným súdom Prešov pod sp.zn.: 5T/59/2021, kedy poškodená D. F. ako svedkyňa, po riadnom poučení, aj v zmysle zákonných ustanovení podľa § 345 a § 346 Trestného zákona o trestných následkoch krivého obvinenia a krivej výpovede a krivej prísahy, uviedla nepravdu o okolnosti, ktorá má v konaní pred súdom podstatný význam pre rozhodnutie, a to takým spôsobom, že uviedla, že bola kontaktovaná pracovníčkou ÚPSVaR Prešov, odd. SPODaSK p. D. G. C., ktorá jej oznámila, že nemá vychádzať z domu a že ju chce zavraždiť jej bývalý druh p. B. A. B., nar. XX.XX.XXXX, ktorý túto informáciu mal oznámiť telefonicky p. D. G. C.. Poškodená vypovedala doslovne takto: „Chcem ešte uviesť, že raz som bola upozornená pracovníčkou Úradu práce aby som nevychádzala z toho krízového centra, že sa jej vyhrážal, že sa mi môže niečo stať.“, „Čo sa týka tej vyhrážky tak od p. C., zo sociálnej kurately som mala vtedy informáciu, že jej volal a kde jej uvádzal, že ma zabije a teda p. C. mi toto zavolala a povedala mi aby som pár dní nevychádzala z domu. Toto sa stalo niekedy koncom augusta 2020. V tejto veci som nepodala trestné oznámenie.“ „Ja trvám na tom, že p. C. mi tvrdila, že obžalovaný ma chce zavraždiť.“ Menovaná, p. C., v rovnakom konaní na hlavnom pojednávaní ako svedok vyvrátila tvrdenie poškodenej, kedy nad mieru dôvodných pochybností na otázku obhajcu odpovedala: „Ja vylučujem to, čo tvrdí p. F., že som ju mala upozorniť, že p. B. sa ju chystá fyzicky zlikvidovať a že nemá vychádzať zo svojho bytu.“ Poukazoval na to, že zo znaleckého posudku č. 17/2023 znalkyne z odboru psychológia vyplýva, že u neho nie sú preukázané zvýšené agresívne tendencie verbálnej alebo neverbálnej formy, prípadné prejavy emočnej lability a slabšie modulovanej afektivity, resp. nepriamej ofenzívnej agresívnej reaktivity, súvisia so stresujúcou situáciou vyplývajúceho z dlhodobého odňatia riadnych rodičovských kompetencií, v prospech vierohodnosti obvineného znalkyňa zistila dva argumenty, v neprospech len jeden, prognózu vývoja osobnosti obvineného vo vzťahu k poškodenej znalkyňa prezentuje ako aktuálne skôr negatívnu, to ale výlučne z dôvodu prebiehajúcich sporov, z psychologického hľadiska sa podľa znalkyne u obvineného nedá konštatovať zvýšená tendencia k protispoločenskému konaniu, u obvineného je priaznivá predikcia psychického stavu za predpokladu

doriešenia jeho súčasných nepriaznivých stresujúcich životných reálií. Oproti tomu poukazoval na to, že zo znaleckého posudku č. 18/2023 vypracovaného rovnakou znalkyňou vyplýva, že testovanie reality zo strany poškodenej je kolísavé, jej myslenie je povrchné, poškodená nevníma udalosti a nepremýšľa o nich následne v komplexnosti, disponuje simplexnou výstavbou osobnosti, u poškodenej absentuje stabilná preferencia racionality alebo emocionality, u poškodenej znalkyňa zistila deficit sebakritiky, obmedzenú schopnosť sebareflexie, čiernobiele videnia sveta, znalkyňa konštatuje, že u poškodenej je myslenie s prezentovaním seba ako obeť a obvineného ako nebezpečného a duševne chorého, znalkyňa zistila u poškodenej vo všeobecnosti zníženú vierohodnosť, na základe vyšetrenia znalkyňa explicitne konštatuje, že vierohodnosť poškodenej je znížená, pričom v prospech jej vierohodnosti neprezentuje žiaden argument a v neprospech, vrátane toho, že žiadny prejav v rámci psychického stavu menovanej, ani v spôsobe jej života nenasvedčujú tomu, že by mala z obvineného reálne strach, znalkyňa zároveň explicitne konštatuje suspekciu priťažiti obvinenému zo strany poškodenej a čo je neopomenuteľné, poškodená má tendenciu v strese obranne používať fantáziu viac ako je rutinne bežné, vzťah poškodenej k obvinenému vykazuje známky závislosti, znalkyňa poukazuje na evidentné negatívne, devalvačné a hostilné nastavenie poškodenej voči obvinenému, poškodená nevykazuje žiadne následky fyzického alebo psychického utrpenia, ktoré by bolo spôsobované obvineným, ani žiadne známky akútneho či chronického stresu. K argumentácii prokuratúry svedčiacej v prospech znaleckého posudku č. 98/2023 MUDr. Zelmana obvinený uvádzal, že závery tohto znaleckého posudku sú v markantnom rozpore tak so závermi znaleckého posudku č. 08/2024 znaleckého ústavu, ako aj so závermi znaleckého posudku č. 17/2023 znalkyne F. F. a výpoveďou svedkyne D. G., primárky oddelenia psychiatrie FN sP J. A. Reimana v Prešove. Tu obvinený odkazoval aj na logické závery súdu, týkajúce sa pochybností o správnosti záverov znalca MUDr. Zelmana, s ktorými sa obvinený v plnej miere stotožňuje. Zo znaleckého posudku č. 08/2024 znaleckého ústavu, o ktorého obsahu a preskúmateľnosti nemožno mať legitímne pochybnosti a ktorého závery boli detailne ozrejmene a vyčerpávajúco vysvetlené aj na verejnom zasadnutí znalcom, MUDr. Andréom, nad mieru akýchkoľvek pochybností vyplýva, že nie sú splnené podmienky vyplývajúce z dikcie § 73 ods. 1 Trestného zákona, týkajúce sa nepríčetnosti v čase spáchania údajného skutku a spoločenskej nebezpečnosti obvineného. Na základe uvedeného potom obvinený prostredníctvom svojho obhajcu navrhol sťažnosť okresného prokurátora proti napádanému rozhodnutiu podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku ako nedôvodnú zamietnuť. Na základe podanej sťažnosti preskúmal Krajský súd v Prešove, ako nadriadený súd, správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému sťažovateľ podal sťažnosť a konanie predchádzajúce tomuto výroku napadnutého uznesenia, pričom dospel k záveru, že sťažnosť okresného prokurátora nie je dôvodná.

Právo na spravodlivý súdny proces neznamena nárok na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami, resp. s jeho právnymi názormi. Z opačného pohľadu možno povedať, že neúspech v súdnom konaní nie je možné považovať za porušenie základného práva. Je v právomoci všeobecných súdov vykladať a aplikovať zákony. (I. ÚS 19/02, I. ÚS 50/04, I. ÚS 59/04).

Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní však nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní. (z uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 78/05 zo 16. marca 2005)

Aj z judikatúry Ústavného súdu SR a Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva, že v odôvodnení rozhodnutia všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené odvolateľom, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných procesnými stranami konania.

Okresný súd konal po tom, čo uznesením Krajského súdu v Prešove sp.zn. 8Tos/9/2025 zo dňa 13.05.2025 bolo uznesenie Okresného súdu Prešov sp. zn. 4Nt/18/2023 zo dňa 30.01.2025 zrušené a okresnému súdu uložené, aby vo veci znova konal a rozhodol. Doplnil dokazovanie a predvolal znalcov MUDr. Mareka Zelmana a MUDr. Ivana Andrého za podmienok stanovených nadriadeným súdom. V posudzovanej trestnej veci pred súdom prvého stupňa tak bolo vykonané dokazovanie v takom rozsahu, ako to bolo v zmysle ust. § 2 ods. 10 Trestného poriadku pre správne zistenie skutkového stavu nevyhnutné. Okresný súd v podrobnostiach poukázal v dostatočnom rozsahu a korektne na podrobné

skutočnosti vyplývajúce z vykonaných dôkazov a rozviedol aj svoje úvahy, ktorými sa spravoval pri hodnotení dôkazov. Zameril sa na skutočnosti, z ktorých vyplývajú podstatné právne závery pre zákonné a spravodlivé rozhodnutie v predmetnej trestnej veci. Pri svojej hodnotiacej činnosti okresný súd postupoval podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku a v rámci svojej nezávislosti rozhodol napadnutým uznesením.

V prvom rade nie je možné prevziať názor, že pokiaľ súd hodnotí vykonané dôkazy aj zásadou „in dubio pro reo“, tak túto, v danej veci pri ukladaní ochranného liečenia, nie je možné aplikovať.

Medzi základné práva a slobody podľa Ústavy Slovenskej republiky patrí právo uvedené v čl.50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého každý, proti komu sa vedie trestné konanie, považuje sa za nevinného, kým súd nevysloví právoplatným odsudzujúcim rozsudkom jeho vinu.

V Slovenskej republike je tento princíp zakotvený v Ústave SR a Trestnom poriadku, ako aj v medzinárodných dokumentoch, vrátane Európskeho dohovoru o ľudských právach a základných slobodách. Platí od okamihu obvinenia až do právoplatného odsúdenia a zakazuje akékoľvek verejné náznaky viny zo strany orgánov. Európsky súd pre ľudské práva ho uznáva ako kľúčovú súčasť práva na spravodlivý proces. Princíp chráni obvineného pred svojvoľným zaobchádzaním, podporuje dôveru v právny štát a vyžaduje od štátu najvyšší stupeň dôkaznej istoty. Výnimky môžu existovať v iných oblastiach práva, no v trestnom konaní je absolútny.

Je to základný právny princíp v trestnom konaní, ktorý zaručuje ochranu pred zneužitím štátnej moci a tvorí pilier spravodlivého procesu, kde dôkazné bremeno nesie prokuratúra, ktorá musí vinu dokázať nad akúkoľvek rozumnú pochybnosť. V praxi to znamená, že akékoľvek pochybnosti sa interpretujú v prospech obvineného a vedú k oslobodeniu. Tento princíp tak nemá svoju výnimku ani v konaní o ochrannom liečení, ako konaní v rámci trestného konania, v ktorom ide v podstate vždy o zásah do základných práv človeka ako osoby, proti ktorej sa prokurátor ako zástupca štátnej moci snaží prostriedkami trestného konania presadiť svoj návrh na nariadenie ochranného liečenia.

Odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane, pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08).

Okresný súd správne vychádzal z toho, že v predmetnej trestnej veci nie je viazaný uznesením o zastavení trestného stíhania podľa § 215 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku, ale že splnenie zákonných dôvodov na uloženie ochranného liečenia posudzuje autonómne na rozhodnutí a právnom posúdení veci orgánmi činnými v trestnom konaní a správne určil, že z dikcie ustanovenia § 73 ods. 1 Trestného zákona je zrejماً nutnosť súčasného naplnenia štyroch podmienok na to, aby súd mohol rozhodnúť o uložení ochranného liečenia a že ak by čo i len jedna z nich nebola naplnená, súd takéto ochranné liečenie nemôže obvinenému uložiť. Prehľadne, analyticky, logicky a najmä vecne identifikoval štvoricu zásadných právnych skutočností pre uloženie ochranného liečenia vyplývajúce z ustanovenia § 73 ods. 1 Trestného zákona, podľa ktorého súd uloží ochranné liečenie v prípade uvedenom v § 39 ods. 2 písm. c/ alebo § 40 ods. 1 písm. c/ alebo ak páchatel činu inak trestného nie je pre nepríčetnosť trestne zodpovedný a jeho pobyť na slobode je nebezpečný.

Vykonané dokazovanie je v tomto smere skutkovou oporou pre správne právne úvahy a hodnotiace závery okresného súdu.

Obvinený A. B. spáchanie skutku, ktorý sa mu kládol za vinu popieral, keď uvádzal, že síce poškodenú D. F. na chodníku pred budovou Okresného súdu Prešov po hlavnom pojednávaní v inej trestnej veci stretol, ale nepovedal jej nič, čo by bolo možné považovať za vyhrážku. Oproti jeho obhajobe stála výpoveď poškodenej D. F., ktorá po dobu trestného konania tvrdila, že obvinený jej vtedy uvádzal, že jej odreže hlavu, pričom z tohto jeho vyjadrenia mala strach, nakoľko to nebolo prvý krát, čo sa mal obvinený vyhrážať smrťou jej alebo jej deťom. Z vykonaného dokazovania súd zistil, že pri vyjadrení obvineného smerujúcom k poškodenej nebol nikto iný prítomný, aby mohol potvrdiť či vyvrátiť verzie týchto dvoch protichodných strán trestného konania. Prítomný je len nepriamy dôkaz v podobe výpovede svedkyne A. B., ktorá ale všetky informácie pojala do svojej výpovede len z toho, čo sa dozvedela výlučne od poškodenej, hoci bezprostredne po údajnom konflikte medzi poškodenou a obvineným.

Okresný súd tu podrobne v súlade s ustanovením § 2 ods. 12 Trestného poriadku uviedol svoju úvahu, že za situácie, kedy sú prítomné dve protichodné vyjadrenia obvineného a poškodenej, je potrebné pri vyhodnocovaní pravdivosti tvrdenia poškodenej pristupovať z pozície súdu veľmi dôsledne a zo všetkých trestnoprávných hľadísk vyhodnocovať skutočnosti svedčiace pre pravdivosť alebo pre nepravdivosť výpovede poškodenej a že musel brať nutne do úvahy vzájomný vzťah medzi obvineným a poškodenou, ktorá je jeho bývalou partnerkou, kedy sa ako partneri rozišli a v súčasnej dobe majú spory o deti. Aj krajský súd dospel v tomto k záveru, že ich vzťah je vzájomný nepriateľský a ako taký bol vlastne potvrdený aj znaleckým posudkom znalkyne PhDr. Petrovej. Nemožno pritom prehliadnuť odborný záver tejto psychologičky, ktorá dokonca poukazuje na výrazne negatívne až devalvujúce nastavenie poškodenej voči obvineného, dokonca do tej miery, že táto má snahu obvineného osočovať s tým, že ho považuje za duševne chorého, pričom vidí len jeho negatívne stránky a tieto prezentuje v snahe mu uškodiť. To, podľa názoru krajského súdu, výrazne sponchybňuje hodnovernosť a nezáujatosť poškodenej ako svedkyne, ako zdroja relevantných informácií o predmetnom skutku. Znalčka pritom nepostupovala arbitrárne, ale uviedla konkrétne dôvody zníženej dôveryhodnosti výpovede poškodenej z psychologického hľadiska. Okresný súd potom opodstatnene, logicky dospel k hodnotiacemu záveru, že za tohto stavu nemôže bez akýchkoľvek pochybností uzavrieť, že sa skutok, najmä vo vzťahu k obsahu verbálneho prejavu obvineného adresovaného k poškodenej, ktorý ho trestnoprávne definuje, skutočne stal a že páchatelom tohto činu bol skutočne obvinený a že snaha poškodenej priťažičť obvinenému je natoľko prítomná v jej správaní, že jej výpoveď nemôže bez akýchkoľvek iných objektívnych dôkazov zakladať záver o tom, že skutok vykazujúci znaky trestného činu sa skutočne stal, pretože tento záver nie je bez pochybností, lebo tie vyvoláva vzájomný nepriateľský pomer obvineného a poškodenej, ktorý je obojstranne výrazne negatívny s tendenciou znevážiť a poškodiť jeden druhého.

Logicky potom táto dôkazná núdza, ktorú prokurátor v tomto konaní hodnoverne neodstránil, smeruje k hodnotiacemu záveru, že bez akýchkoľvek pochybností nebolo dokázané, že sa skutok stal, a teda z hľadiska podstaty predmetného konania, že obvinený je páchatelom činu inak trestného, čím nie sú splnené prvotné podmienky na uloženie ochranného liečenia v zmysle § 73 ods. 1 Trestného zákona.

Napriek tomu treba kvitovať, že okresný súd vo svojich správnych hodnotiacich úvahách o podmienkach ochranného liečenia pokračoval, a to otázkou príčetnosti obvineného z hľadiska zákonnej definície uvedenej v ustanovení § 23 Trestného zákona. Ide skutočne výlučne o právnu otázku. Znalci nie sú oprávnení ju riešiť, sú tu na to, aby poskytli relevantné informácie z odboru psychiatrie, ktoré súdu umožnia túto právnu otázku vyriešiť. V tomto mal okresný súd tiež jasno, keď aj pre tento problém postupoval podľa § 2 ods.12 Trestného poriadku a hodnotil podstatné skutočnosti komplexne a posudzoval každý dôkaz z hľadiska obsahu a dôležitosti informácie, ktorú nesie, teda samoučelne nepreferoval znalecký posudok znalca z odboru Psychiatrie, ktorý konštatoval vymiznutie rozpoznávacích alebo ovládacích schopností možného páchatela v čase činu, ale podrobil ho kritickej previerke vo svetle ostatných dôkazov.

Pokiaľ podľa znalca MUDr. Mareka Zelmana u obvineného boli prejavy duševnej poruchy - bludovej poruchy a trvalej duševnej poruchy - zmiešanej poruchy osobnosti a táto sa prejavovala v čase spáchania posudzovaného skutku a mala forenzne významný vplyv na jeho konanie, pričom jeho ovládacie a rozpoznávacie schopnosti mali byť jej vplyvom v čase spáchania trestného činu vymiznuté, tak ťažko možno za jednoznačné považovať jeho záver, že obvinený nie je spôsobilý chápať zmysel trestného konania a úkonov, keďže obvinený v rozpore s týmto záverom znalca bol schopný plnohodnotnej účasti na verejnom zasadnutí, bol schopný nielen pochopiť jeho význam ale aj klásť otázky vypočúvaným a logickým a zrozumiteľným spôsobom argumentovať a tým aj uplatňovať prostriedky procesnej obrany proti návrhu prokurátora. Bol evidentne orientovaný v čase a priestore a uvedomoval si svoje postavenie obvineného s batériou práv, ktoré aktívne v procese dokazovania uplatňoval.

Okrem týchto jasných prejavov spôsobilosti obvineného zúčastňovať sa trestného konania vedeného proti nemu, tak tomuto znalcovi na úrovni odbornej nezávislosti konkuruje psychologička - znalkyňa PhDr. Petrová, ktorá u obvineného nezistila zo psychologického hľadiska také skutočnosti, ktoré by ho mohli z účasti na súdnom konaní diskvalifikovať, kedy zistila, že jeho myslenie je bez formálnych a obsahových porúch a bez psychotickej alterácie, je prítomná nadpriemerná intelektová výkonnosť obvineného, postačujúce schopnosti zapamätať si a reprodukovať udalosti, pokiaľ obvinený chce. Niet dôvodu takúto konkurenciu nepripustiť, nakoľko stále ide o názory znalcov týkajúce sa osobnostných charakteristík človeka, pričom ani prokurátor na verejnom zasadnutí dostatočnými

otázkami nezrovnalosti medzi znalcami neodstránil. Neušlo pozornosti okresného súdu dať do súvislosti s týmto aj okolnosti prepustenia obvineného z Psychiatrického oddelenia FNŠP J.A. Reimana bez jednoznačného potvrdenia bludovej poruchy, a teda názoru znalca MUDr. Zelmana.

Treba potvrdiť, že znalec MUDr. Zelman skutočne nedokázal súdu logicky vysvetliť, ako je možné, že za desať minút po tomto hlavnom pojednávaní, kedy sa mal prejednávaný skutok stať, sa zrazu obvinený stal nepríčetným s úplne vymiznutými nielen ovládacími ale aj rozpoznávacími schopnosťami a neschopnosťou účasti na úkonoch súdu alebo prečo sa táto bludová porucha takto markantne práve za tento krátky čas rozvinula do tejto forenzne významnej miery. Treba dodať, na rozdiel od sťažovateľa, že závery znaleckého skúmania duševného stavu obvineného A. B. zo strany Ústavu pre znaleckú činnosť v Psychológii a Psychiatrii, spol. s r.o., skutočne viedli k zásadným pochybnostiam o záveroch znalca MUDr. Zelmana tak v druhu a povahe psychického ochorenia obvineného ako aj v otázke jeho príčetnosti v čase skutku. Znalec MUDr. Zelman nedokázal definovať konkrétny blud prítomný u obvineného a svoju diagnózu oprel o bludný komplex spočívajúci v podstate len v tom, že obvinený sa bráni voči podaniam jeho bývalej družky D. F.. Tento ústav u obvineného zistil len poruchu osobnosti zmiešaného typu, no bez toho aby zistil aj prítomnosť duševnej poruchy. Nezistil nič, čo by z psychiatrického hľadiska nasvedčovalo prítomnosti bludovej poruchy obvineného, ktorá bola základom pre vyslovenie záveru o vymiznutí ovládacích a rozpoznávacích schopností obvineného v čase skutku MUDr. Zelmanom. Znalecký ústav potom dospel k uzáveru, že obvinený v čase pravdepodobného skutku mohol rozpoznať protiprávnosť svojho konania a toto svoje konanie mohol aj ovládať, obvinený je schopný chápať zmysel trestného konania na verejnom zasadnutí a nie je u neho potrebné ochranné liečenie.

Aplikujúc zásadu v pochybnostiach v prospech obvineného, ktorá vychádza zo zásady Prezumpcie nevinu, za takého stavu správne okresný súd dospel k záveru, že neexistuje, bez oprávnených výrazných pochybností jednoznačný odborný záver o existencii bludovej poruchy, ktorej prítomnosť by mohla mať za následok právny záver o nepríčetnosti obvineného.

Krajský súd, uznávajúc právo občana reagovať na podania smerované proti jeho oprávneným záujmom, je rovnakého názoru ako súd okresný, ktorý hodnotí aktivitu obvineného ako výkon ústavou garantovaného práva na obhajobu. Emotívna povaha uplatňovania tohto práva ale z odborného psychiatrického hľadiska jednoznačne nezodpovedá prejavu nejakej duševnej poruchy, ktorá by bola skutkovým základom pre uloženie ochranného liečenia ústavnou formou. Oproti tomu znalecký ústav jednoznačne zaujal psychiatrické odborné lekárske stanovisko že psychická reakcia obvineného sa ničím nelíši od reakcií iných otcov detí v súdnych sporoch o deti. Neušlo pozornosti okresného súdu súvislosť s vlastným stanoviskom znalca MUDr. Zelmana, keď tento pripustil, že od roku 2018 obvinený prežíva podstatné zmeny vo svojom živote, ktoré sa týkajú aj jeho sporu o deti a ktoré mohli viesť k vyostreniu čŕt v jeho správaní, pričom tento znalec nedokázal na verejnom zasadnutí odpovedať, prečo je správanie obvineného neprimerané jeho rozsahom, stupňovaním a intenzitou oproti nechorobným prejavom iných otcov bojujúcich s bývalými partnerkami o deti. Takto vlastne aj spochybnil vlastné argumenty o prítomnosti bludovej poruchy u obvineného a koncepcii, ktorá by viedla k právnomu posúdeniu veci v podobe nepríčetnosti páchatel'a. Rovnako niet čo vytknúť úvahe okresného súdu, že pokiaľ znalec MUDr. Zelman tvrdil, že pobyt obvineného na slobode je nebezpečný pre spoločnosť a toto ohrozenie je akútne, tak to nie je celkom súladné s tým, že obvinený po prepustení z väzby na slobodu v roku 2023 vedie riadny život, pričom pred vzatím do väzby ani potom nebol nikdy odsúdený a ani postihnutý za priestupky násilnej povahy.

Okresný súd je ako nezávislý súd oprávnený a povinný postupovať pri hodnotení dôkazov podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku a pokiaľ tak postupuje a zachová pri interpretácii právnych noriem účel a zmysel zákona vrátane zásad právnej logiky, nemôže mu nadriadený súd do takejto voľnej úvahy zasahovať.

Popri tejto procesnej nezávislosti súdu prvého stupňa však nadriadený súd sa k výsledkom preverky dôkazov pripája a to aj v tom, že pokiaľ napriek odstupu času znalec MUDr. Zelman trval na ústavnej forme liečenia a znalecký ústav oponoval, že to nemá zmysel, pričom potrebu takého liečenia nevidela ani primárka Psychiatrického oddelenia FNŠP Prešov a ani psychiatrička D. G., kedy ani v jednom prípade u obvineného nezistili prejavy bludovej poruchy, tak niet dôvodu prisvedčiť názoru sťažovateľa, ktorý favorizuje znalecký posudok MUDr. Zelmana. Skutočne aj vo vzťahu ku krajskému súdu zavážilo, že znalec MUDr. André za znalecký ústav logickým spôsobom uviedol vývoj poruchy osobnosti u obvineného a aj dôvody, prečo u obvineného nezistil bludovú poruchu, rovnako ako aj obe menované

psychiatricky z klinickej praxe. Hodnovernosti znaleckých záverov znaleckého ústavu prisvedčuje aj to, že znalecký ústav mal k dispozícii širší komplex zdravotnej a znaleckej dokumentácie o obvinenom a aj to, ako obvinený ako strana trestného konania vystupovala pre súdom.

Ani úvahám okresného súdu o absencii jednoznačnosti záveru o nebezpečnosti pobytu obvineného na slobode nemožno nič vytknúť, nakoľko sú založené na dokazovaním zistených skutočnostiach a sú previazané logickými úvahami. Treba vo všeobecnosti rešpektovať, že nebezpečnosť pobytu páchatel'a činu inak trestného na slobode nemožno vždy vyvodzovať iba z konania, ktoré v danom prípade inak vykazuje znaky trestného činu a že je nutné zisťovať aj stupeň duševnej poruchy páchatel'a, prípadne jeho doterajšie recidivistické prejavy, ktoré môžu vytvárať stav nebezpečenstva pre spoločnosť pri ponechaní takéhoto páchatel'a na slobode, pričom samo odporúčanie znalcov - lekárov či je, alebo nie je vhodné páchatel'ovi protiprávneho činu uložiť ochranné liečenie, nie je dostatočným podkladom na rozhodnutie súdu o tejto otázke. Znova ide o výlučne právnu otázku, pričom pokiaľ stav nepríčetnosti musí existovať v čase spáchania činu, tak nebezpečnosť pobytu páchatel'a na slobode treba posudzovať podľa stavu existujúceho v čase rozhodovania súdu o ochrannom liečení. Treba povedať, že pokiaľ znalec MUDr. Zelman dospel v pôvodnom konaní k zdanlivo jednoznačnému psychiatrickému záveru o nebezpečnosti obvineného, v konaní okresného súdu o návrhu na nariadenie ochranného liečenia, už tento záver bol podrobený intenzívnej preverke, po ktorej stratil charakter jednoznačnosti. Prokurátor neodstránil vzniknuté zásadné pochybnosti. Išlo pritom o dôkazy, ktoré vo svojej podstate predstavovali odborné závery praktických psychiatrov, závery založené aj na poznatkoch zo sledovania obvineného v rámci jeho hospitalizácie a tiež o dôkazy v podobe konkurenčného znaleckého dôkazu. Krajský súd za tak prikláňa k záveru, že nebezpečnosť obvineného pre spoločnosť nielen v čase činu ale ani v čase rozhodovania súdu nebola zistená.

Svedkyňa D. G. pristúpila k prepusteniu obvineného z hospitalizácie a ako zodpovedná lekárka príslušného psychiatrického oddelenia nezistila lekárske dôvody na držanie obvineného v ústavnej zdravotnej starostlivosti proti jeho vôli. Správnosti uvedeného postupu nasvedčuje aj to, že lekárske zdôvodniteľnú nebezpečnosť pobytu obvineného nezistil ani znalecký ústav, ktorý identifikoval u obvineného iba zmiešanú poruchu osobnosti, ktorá aj keď je trvalého charakteru, no nie je forenzne významnou pri posudzovaní potencionálnej nebezpečnosti pre spoločnosť.

Okresný súd správne poukázal na to, že právne relevantný záver o nebezpečnosti obvineného, ktorý má byť podkladom pre uloženie ochranného liečenia musí byť založený na tom, že nebezpečnosť pobytu obvineného musí byť reálna v tom smere, že osoba obvineného musí vykazovať kombináciu takých osobnostných čŕt obvineného, ktoré v spojení s duševnou chorobou alebo poruchou, s vysokou mierou pravdepodobnosti môže viesť k páchaní trestných činov alebo o ohrození spoločnosti. Takáto kombinácia, aj podľa názoru krajského súdu, tu zistená doterajším dokazovaním nebola. Znalec MUDr. André zjavne nepodal lekárske závery znaleckého ústavu nekorektne, arbitrárne, nejasne, ale podrobne rozobral dôvody, pre ktoré obvinený nepredstavuje bezprostredné nebezpečenstvo pre spoločnosť.

Nemožno potom okresnému súdu vytknúť, že ako nezávislý súdny orgán prvej inštancie opodstatnene podal záver o správnosti záverov znaleckého ústavu oproti tomu, že znalecké závery MUDr. Zelmana dôkazmi neboli ako správne potvrdené. Správne okresný súd nezabudol na obraz o doterajšom živote a prejavoch obvineného, ktorý doposiaľ nebol súdne trestaný, okrem dopravných priestupkov nebol postihnutý za priestupky, že nebolo jednoznačne zistené, že by sa dopúšťal protiprávnej činnosti, čo logicky vedie k záveru, že nedemonštruje náchylnosť násilné správanie, že nedemonštruje sklon k nebezpečnosti pre spoločnosť. Sklon k riadnemu životu oproti tomu prejavuje tým, že je zamestnaný, žije partnerským životom a podrobuje sa dobrovoľne psychoterapii.

U nikoho nemožno z jednoznačnou istotou predpokladať vedenie riadneho života, no v danom prípade ide o konkrétnosti, ktoré zohľadniteľne spochybňujú tvrdenie prokurátora o údajnej jednoznačnosti splnenia tejto podmienky pre nariadenie ochranného liečenia.

Nadriadený súd nemá skutkový podklad pre vyslovenie záveru, že obvinený bol v čase spáchania prípadného skutku, ktorý sa mu kládol za vinu, ako aj v čase rozhodovania súdu o uložení ochranného liečenia nebezpečný pre spoločnosť tak, ako to požaduje ustanovenie § 73 ods. 1 Trestného zákona.

Krajský súd uzatvára, že vykonaným dokazovaním nebol zistený podklad pre splnenie podmienok na zákonné uloženie ochranného liečenia uvedená v § 73 ods. 1 Trestného zákona a preto podanú sťažnosť postupom podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku zamietol ako nedôvodnú.

Toto uznesenie bolo prijaté jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.